

Et lite stykke norgeshistorie

Forskere som har studert over 200 år gamle papirer, har lært nye ting om historien vår.

AV TRINE-LISE GJESDAL | PUBLISERT 20. JUN. 2016 | OPPDATERT 3. FEB. 2020

Illustrasjon av forsker med tollpapirer, med foto av ansiktet til Ragnhild Hutchison.

Ragnhild Hutchison har forsket på tollistene. Foto: S. Brusletto/illustrasjon: Melkeveien designkontor

Papirene det er snakk om her, kalles tollpapirer. Toll er en skatt – et ekstra beløp – man må betale for varer som fraktes i eller ut av Norge. Pengene er en viktig inntekt for staten vår. Det var de også for 200–300 år siden.

Tollpapirene har ligget bortgjemt i et arkiv i nesten tre hundre år. Hvilke varer ble det betalt toll på? lurte forskerne på. Sva de fant, har gitt ny informasjon om handelen til og fra Norge.

Skip over verdenshavene

For 200–300 år siden fantes det ikke elektrisitet. Det fantes heller ikke fly som kjapt kunne frakte varene våre fra den ene verdensdelen til den andre. Den gangen foregikk all handel med skip over verdenshavene.

Opplysninger om hvilke varer vi kjøpte og solgte, gjør at vi nesten kan se for oss hvordan våre forfedre levde, og hva de var opptatt av. Forskerne har skrevet inn alle opplysningene på en nettside, slik at hvem som helst kan besøke siden og studere handelslivet fra denne tiden.

Fuglemusikk i bur

– I tollpapirene fra 1786 står det at det kom et skip til Bergen med korn, appelsiner og brennevin. Og 20 fuglebur. Det litt rare eksempelet med fugleburene forteller at nordmenn ville ha fugl i bur, også i 1786, forteller Ragnhild Hutchison. Hun er en av forskerne som har studert tollpapirene.

– Uten elektrisitet hadde folk verken radio eller andre apparater som spilte musikk, fortsetter Ragnhild. – Men med en fuglebur hadde man noe musikalsk i hjemmet sitt.

En gammel tolliste fra 1786, alt er håndskrevet med blekk.

Tolliste fra 1786. Foto: Arkivverket.no

[Klikk her for å se et større bilde.](#) Klarer du å lese noen av ordene?

Handelssenteret Bergen

Bortsett fra fuglebur, korn, eksotisk frukt og brennevin kjøpte nordmenn mye annet fra andre land. Urter og krydder, tekstiler, tauverk, klær og hårpynt. Varene kom fra Europa, Asia, Karibia og Amerika.

Norge solgte fisk, tømmer, jern, kobber og skinnvarer til utlandet. Oslo var bare en liten by innerst i Oslofjorden for 200 år siden. Bergen og Trøndelag var derimot større og viktigere byer når det kom til handel. Når vi sammenlikner byene i Norge den tiden, ser vi også at Bergen var den aller største handelsbyen her i landet.

Gå selv på oppdagelsesferd i tollpapirene: [Historiske databaser på tidvis.no](https://historiske-databaser.paa-tidvis.no)

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.